

[Tom Behnke]

Det fremgår af lovforslaget, at de personer, man delegerer kompetencen til, skal have de faglige kvalifikationer i orden, og med den begrundelse kan vi selvfølgelig støtte forslaget.

Vi har dog et enkelt spørgsmål, som jeg godt kunne tænke mig at høre socialministerens svar på, og det skal være det eneste spørgsmål, jeg stiller. I slutningen af den skriftlige fremsættelse skriver ministeren, at der uanset de nye regler om foranstaltninger over for børn og unge er sket en betydelig stigning i antallet af sager, der skal behandles efter reglerne i bistandslovens afsnit VIII. Jeg vil godt høre, hvorfor der er kommet denne betydelige stigning. Betyder det, at flere børn får deres sag vurderet, og hvad er i så fald årsagen til det? Eller er der en anden logisk forklaring på denne udvikling?

Dorit Myltoft (RV):

Det er med god grund, man skal være skeptisk, når det kommer på tale at uddelegere kompetence. Risikoen er udmærket udtrykt som en folkelig erfaring i ordsproget: »For mange kokke fordærver maden«, og jeg forstår, at det var denne form for skepsis, der var begrundelsen for, at der blev indføjet en begrænsning i delegationsmuligheden, da et lignende lovforslag var til behandling i 1992.

At tiden siden har vist, at denne skepsis kan imødegås med erfaringer fra praksis, er begrundelsen for, at Det Radikale Venstre kan støtte dette lovforslag, som indebærer administrative fordele og kan opfylde kravene om en kortere sagsbehandlingstid. Dog er det vigtigt at fastholde, at hensynet til borgernes retssikkerhed i disse følsomme sager stiller særlige krav til behandlingsarbejdet i Den Sociale Ankestyrelse.

Det Radikale Venstre støtter som sagt lovforslaget, og jeg kan meddele, at også Centrum-Demokraterne støtter dette lovforslag.

Socialministeren (Karen Jespersen):

Også her kan jeg takke for den meget brede tilslutning.

Til hr. Tom Behnke kan jeg sige, at baggrunden for, at der er kommet flere sager i Den Sociale Ankestyrelse, er først og fremmest, at den gruppe sager, der kan indbringes for Ankestyrelsen, er udvidet, og det betyder selvfølgelig, at sagsmængden også er vokset. Man kan ikke

sige generelt, at der er kommet flere fjernelses-sager og andre sager, der kan indbringes.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af lovforslag nr. L 99:

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand. (Ændring af bistandslovens regler om aftaler med andre stater m.v., opholdskommuneregler, regler om tilbagebetaling m.v.).

Af socialministeren (Karen Jespersen).
(Fremsat 24/11 93).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Grete Schødt (S):

I hver folketingssamling behandler vi nye ændringer i bistandsloven, og det er ofte nødvendigt for at sikre en lovgivning, der lever op til de krav, vi stiller.

Den ændring, vi skal drøfte i dag, indeholder flere forskellige elementer. For det første gives der hjemmel til at indgå internationale aftaler, der sikrer rettigheder for personer uden fast ophold i landet, men med særlig tilknytning til det. Ændringen er nødvendig for det sociale samarbejde, der foregår med de andre nordiske lande, og som altid har haft til formål at skabe bredere og bedre muligheder for, at de nordiske statsborgere kan bevæge sig frit på tværs af grænserne, og det vil vi gerne fortsat støtte i Socialdemokratiet.

Den anden ændring drejer sig ikke om, at personer skal kunne flytte rundt mellem landene, men derimod om, at ældre skal have bedre

[Grete Schødt]

mulighed for at bo, hvor de gerne vil, f.eks. tæt på familie og venner. Det er kort sagt en udvidelse af de regler, der findes i dag, og vi synes, det er en fornuftig udvidelse.

Endelig er der to forslag, som tilpasser bistandsloven til de to store reformer, vi vedtog før sommerferien, nemlig skattereformen og arbejdsmarkedsreformen. For det første er der tale om en ordning om tilbagebetaling af særlig boligstøtte. Det er fint i overensstemmelse med de gode principper, der har været gældende tidligere, og som i bund og grund går ud på, at bistandshjælp kan gives efter behov.

For det andet sker der en tilpasning af lovgivningen, så den samme hjemmel til kommunal aktivering ikke længere er fordelt på to love. Den hører naturligvis hjemme i arbejdsmarkedslovgivningen, så også det er en fornuftig ændring.

Der er altså ikke tale om store og vidtgående ændringer i nogle af disse forslag, men i stedet om en fornuftig lovgivning, der skaber bedre regler end dem, der gælder i dag. Jeg er specielt glad for reglerne om, at ældre får mulighed for at flytte. Men alle ændringerne er fornuftige, og vi kan fuldt ud støtte ministerens lovforslag i Socialdemokratiet.

Pia Christmas-Møller (KF):

Også fra konservativ side vil vi gå meget konstruktivt ind i udvalgsarbejdet med dette lovforslag.

Vi er også stærkt interesserede i, at de ældre har mulighed for at flytte på tværs af kommunegrænserne. Faktisk var vi jo helt fremme i forreste linje, da vi selv havde regeringsmagten, med forslag om at ophæve den stavnsbinding, som visse kommuner tilsyneladende pålagde de ældre borgere, og vi troede faktisk, at problemet var løst med den lovgivning, der blev gennemført på det tidspunkt. Men vi er meget indstillet på at kigge på eventuelle behov for ændringer i den eksisterende lovgivning, så vi virkelig får ophævet den stavnsbinding af de ældre.

Med hensyn til de øvrige elementer i lovforslaget vil jeg især hæfte mig ved reglen om tilbagebetaling af hjælp til terminsudgifter. Vi mener naturligvis, at der skal være adgang til at kræve tilbagebetaling af hjælp til terminsudgifter, men vi kan ikke helt forstå, hvorfor andre særlige udgifter ikke kan kræves tilbagebe-

talt, og det vil vi gerne have afklaret i udvalget. Vi synes ikke, at lovforslagets bemærkninger er helt klare på dette område, og det vil vi tillade os at stille spørgsmål om under udvalgsbehandlingen.

Vi mener, det er rimeligt, at man hjælper folk med ekstraordinært store bolig- og forsørgerudgifter i en periode, men til gengæld vil der i mange tilfælde være tale om situationer, hvor det også er lige så rimeligt at kræve tilbagebetaling, når de pågældende har økonomisk mulighed herfor, og vi kan ikke se, at begrundelsen herfor alene skal vedrøre terminsudgifter. Det vil vi altså gerne kigge nærmere på i udvalget.

Men alt i alt vil vi gå konstruktivt ind i udvalgsarbejdet med lovforslaget.

Eva Kjer Hansen (V):

I Venstre kan vi støtte, at der nu gives hjemmel til at indgå en aftale om, at man også på internationalt plan kan aftale pleje og omsorg til folk, der flytter til et andet land, fra myndighedernes side. Vi er helt klart interesserede i at give den mulighed, og vi støtter ligeledes, at muligheden for, at fraflytningskommunen fortsat afholder opholdskommunens udgifter, udvides til at omfatte alle former for ældreboliger og boliger til handicappede. Vi har jo tidligere gennemført et lovforslag på dette område, fordi vi netop syntes, det var vigtigt at give ældre mennesker muligheden for at flytte, og hvis der er flere grupper, der har behov for at komme ind under denne regel, vil vi helt klart støtte en udvidelse af loven.

Venstre støtter også klart forslaget om at give mulighed for tilbagebetaling af hjælp til terminsudgifter; men jeg må sige, at jeg undrer mig over, at der alene skal være tilbagebetalingsmulighed for hjælp til terminsudgifter. Vi vil meget gerne se på, om vi ikke kan udvide det, så tilbagebetalingspligten kommer til at omfatte mange flere ydelser.

Med de bemærkninger er vi altså positivt indstillet over for forslaget, men vi ser meget gerne en udvidelse af mulighederne for tilbagebetalingspligt.

Lilli Gyldenkilde (SF):

SF har en positiv indstilling til dette lovforslag.

[Lilli Gyldenkilde]

Der er selvfølgelig ting i det, som vi skal have præciseret, det er klart. Bl.a. synes jeg, at vedrørende konventionerne skal vi have indkredset, præcis hvilke grupper vi taler om, og vi skal have nogle helt faste kriterier for, hvad der egentlig er overladt til de enkelte kommuner eller amter at sige nej til.

Da forslaget også omhandler flytning mellem danske kommuner, vil vi vide, om en kommune egentlig kan sige nej til at lade den pågældende flytte til en anden kommune. Vi er af den mening, at der bør være samme regler som for plejehjemsbeboere; man skal selvfølgelig frit kunne vælge, hvor man vil bo. Hvis man kan komme til at bo i nærheden af nogle, man er knyttet til, skal man selvfølgelig have en mulighed for det, og vi ønsker, at det skal udbredes inden for denne konvention, hvis det overhovedet kan lade sig gøre.

Vi er tilhængere af, at kommunerne får mulighed for vejledning i arbejdsformidlingssystemet i forbindelse med støtte til kontanthjælpsmodtagere, igangsættere og revalidender, så her har vi heller ikke nogen problemer.

Vi har som sagt en positiv indstilling til forslaget, men der er nogle ting, vi skal have afklaret i udvalgsarbejdet, før vi kan sige, om vi kan sige endeligt ja til forslaget. Og vi vil selvfølgelig deltage i et hurtigt udvalgsarbejde.

Tom Behnke (FP):

Man kan godt blive helt i tvivl, når man nu for fjerde gang er nødt til at gå op og sige, at man kan tilslutte sig et lovforslag 100 pct. Men forslagene er gode, og derfor tilslutter vi os dem selvfølgelig.

Dette forslag er en opfølgning af en ordning, vi etablerede for et par år siden, hvorefter pensionister har mulighed for at flytte fra ét plejehjem til et andet. Jeg synes, det er fint, at man nu udvider ordningen, så man også har mulighed for at flytte til plejehjem i udlandet, for de ønsker og behov, der kan være hos pensionister, behøver jo ikke nødvendigvis at være nationalt begrænsede.

Jeg synes også, det er en fordel, at man nu udvider antallet af boligformer. Det var et af de punkter, hvor vi stillede spørgsmål, da vi vedtog lovgivningen; vi spurgte, om man nu også havde tilstrækkelig mange boligformer med, og jeg kan se, at man nu udvider antallet eller mulighederne. Det er vi selvfølgelig også tilhængere af.

Vedrørende tilbagebetalingsbestemmelserne for kontanthjælp til terminsydelser, så kan jeg fuldt ud tilslutte mig den skepsis, som fru Pia Christmas-Møller gav udtryk for og gerne ville have undersøgt i udvalget. Jeg kan ligeledes tilslutte mig den undersøgelse, som fru Lilli Gyldenkilde vil have foretaget i udvalget, nemlig om kommunernes pligt eller mulighed for at give tilladelse.

Dorit Myltoft (RV):

Det bliver spændende at følge, hvordan disse bestemmelser i bistanndsloven vil blive brugt.

Det Radikale Venstre støtter lovforslaget, fordi det er en del af en ny nordisk konvention, og fordi det giver bedre muligheder for, at ældre mennesker kan flytte efter egne ønsker. Også de andre bestemmelser kan vi tilslutte os, og jeg skal ligeledes meddele, at Centrum-Demokraterne støtter lovforslaget.

Lysholm Christensen (KRF):

Også jeg kan tilslutte mig rækken af positive indlæg og give min tilslutning til de foreslåede ændringer. Det er helt fint, at der nu åbnes mulighed for, at plejekarvænde og ældre kan flytte til et andet land og få betalt deres udgifter til ophold på et plejehjem uden for landets grænser. Også reglen om handicappedes muligheder for at flytte til en anden kommune kan vi være med til, og tilbagebetalingsordningen har vi heller ingen kommentarer til.

Jeg skal altså blot give min tilslutning til lovforslaget.

Socialministeren (Karen Jespersen):

Endnu en gang tak for den meget brede tilslutning til lovforslaget.

Med hensyn til mulighederne for at få pleje og omsorg i et af de andre nordiske lande giver bestemmelsen først og fremmest mulighed for at indgå en konventionsaftale i Nordisk Råd. Her har man udtrykt ønske om at indgå en sådan aftale, men der er altså ikke nogen lov hjemmel til det; men hvad denne konvention nærmere kan indebære, og hvad det er, man ønsker, vil jeg selvfølgelig gerne bidrage med oplysninger om i udvalget, og det er også et svar til fru Lilli Gyldenkilde, der ønskede at få præciseret, hvem denne bestemmelse omhandler. Selve præciseringen kommer til at ligge i konventionen, og her giver vi altså hjemmel til at lave den.

[Socialministeren]

Den anden ting, der bliver taget op i forslaget, er først og fremmest en tilpasning af opholdskommunereglene til de nye forslag, der er vedtaget i Boligministeriets regi. Samtidig har jeg benyttet lejligheden til at gøre bestemmelsen lidt mere generel, så vi ikke skal lave lovændringer, hver gang der optræder en ny boligform på ældreboligområdet. Det betyder, at nu er alle de boligformer, der kan oprettes ifølge den ny boliglovgivning, med i denne bestemmelse, og den bliver også mere generel, så den kan rumme de nye former, der måtte dukke op i fremtiden.

Endelig er den sidste bestemmelse om tilbagebetaling af terminsydelser, der er udbetalt som kontanthjælp, en sikring af, at vi viderefører den gældende retspraksis vedrørende det nuværende regelsæt for kontanthjælp. Jeg vil gerne have sikkerhed for, at de samme regler kommer til at gælde for den bruttoficerede kontanthjælp, så bestemmelsen sigter altså først og fremmest mod at videreføre den gældende retstilstand.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af lovforslag nr. L 100:

Forslag til lov om ændring af lov om kommunal aktivering. (Præcisering af regler om finansiering m.v.).

Af socialministeren (Karen Jespersen).
(Fremsat 24/11 93).

Lovforslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Bjarne Laustsen (S):**

I forbindelse med aktiveringsforslaget fra sidste samling – lovforslag nr. L 315 – blev der indført nye principper for fordelingen af den samlede pulje på i alt 807 mio. kr., som nu bygger på en fordeling på grundlag af antallet af kontanthjælpsmodtagere og antallet af aktive-rede, der er berettiget til kontanthjælp. Det er et godt princip, fordi det tilgodeser de kommuner, der har mange kontanthjælpsmodtagere, som de nu også har pligt til at aktivere, samtidig med at de allerede ved budgetlægningen ved, hvor stor deres andel af puljen vil være. Det er da også et synspunkt, som Kommunernes Landsforening er enig i.

Når der nu alligevel er behov for en række ændringer, skyldes det, at de kommuner, der har foretaget en stor frivillig aktivering, vil blive ramt af de nye regler og – som for Læsøs vedkommende – miste helt op til 0,45 pct. af beskatningsgrundlaget. Derfor er der behov for en overgangsordning for 1994, hvor de kommuner, der mister mere end 0,1 pct. af skattegrundlaget, vil få en samlet kompensation på ca. 40 mio. kr. Denne kompensation finansieres af den samlede bloktilskudspulje, idet alle kommuner bidrager med 0,008 pct. af deres beskatningsgrundlag, og kommunerne får derved mulighed for også at holde et højt aktivitetsniveau i 1994. Samtidig får kommunerne nu også mulighed for at få refusion, idet unge under 25 år finansieres med 50 pct.s statsrefusion.

Herudover er der også god grund til at gøre opmærksom på en forsøgspulje på i alt 250 mio. kr. i 1994 og 1995; der tales også i dette lovforslag om, at man kan foretage en løbende evaluering, som vil koste 750.000 kr. hvert år.

Desuden indeholder lovforslaget en række punkter, der præciserer lovens bestemmelser, og jeg skal nævne nogle af dem. Kommunerne kan anvende puljemidler efter lovens § 26 til aktivering af særligt udsatte unge under 18 år, selv om disse ikke er berettiget til kontanthjælp; dette vedrører specielt produktions-skolerne. Lovens § 20 giver adgang til at yde godtgørelse til kontanthjælpsmodtagere under 25 år, der deltager i et vejlednings- og introduktionsprogram, og samtidig ophæves reglen om, at ungdomsydelser under vejlednings- og introduktionsprogrammet mindst skal svare til kontanthjælpen for unge under 23 år. Dette